

AFM Agenda 2021

Lees verder

Voorwoord
Wachter in de mist

→ Lees verder

01 **Belangrijkste ontwikkelingen**

→ Lees verder

02 **Strategie 2020-2022**

→ Lees verder

03 **Prioriteiten en belangrijkste activiteiten 2021**

→ Lees verder

04 **Financiën 2021**

→ Lees verder

05 **Bijlagen**

→ Lees verder

Voorwoord

Wachter in de mist

De AFM wil in een continu veranderende wereld een voorspelbare gedragstoezichthouder zijn voor de financiële sector. Hierdoor stellen we de sector in staat om verstandige beleidskeuzes te maken en een vaste koers uit te stippelen. Door de voorspelbaarheid van ons toezicht kunnen we ook snel mogelijke risico's zien en navenant optreden. Maar het huidige tijdsgewricht is verre van voorspelbaar en onzekerheid is troef. Het is zaak extra alert te zijn als het dicht trekt.

Corona leidt - naast persoonlijk leed - tot economische krimp, brexit veroorzaakt onzekerheid op de kapitaalmarkten en de combinatie corona-brexit versterkt trends zoals digitalisering, een aanhoudend lage rente en de-globalisering. Deze ontwikkelingen en hun gevolgen klinken logisch, maar bevatten tegelijkertijd veel vraagtekens. Bijvoorbeeld: bezorgt de economische terugval de consument ook meer schulden? Zijn alle handelsplatformen en handelaren voor eigen rekening goed op de hoogte van onze toezichtregels? En als trends elkaar versterken, hebben bekende risico's plotseling grotere gevolgen?

In deze Agenda laten we zien hoe de AFM omgaat met risico's die voortvloeien uit de voorspelbare trends en hoe we anticiperen op risico's uit de meer onvoorspelbare gebeurtenissen. We geven aan, in de volle breedte van de financiële sector, waar aandacht noodzakelijk is en hoe wij optreden.

Een van onze aandachtspunten is het stijgend maatschappelijke bewustzijn over verduurzaming. De financiële sector speelt een belangrijke rol in de transitie. Er zit veel Europese regelgeving in de pijplijn zodat deze overgang soepel verloopt. Marktpartijen krijgen handvatten hoe te rapporteren en duurzaamheidsrisico's mee te wegen in hun beleid. Ook is transparantie vereist over de kenmerken en doelstellingen van "duurzame" producten. Greenwashing en andere valse duurzaamheidsbeloftes moeten worden voorkomen.

Een binnenlands aandachtspunt is de aankomende pensioenhervorming. De hervorming is complex en veelomvattend, voor de sector, maar ook voor de deelnemers. In het nieuwe stelsel is de deelnemer meer aan zet. Dit vraagt deugdelijke communicatie over de transitie, maar ook in de eindsituatie. De sector zal zich hier de komende tijd op moeten voorbereiden.

Het bestrijden van financieel economische criminaliteit staat eveneens hoog op onze agenda. In deze coronatijd zien we een toename van de digitale geldstromen. Daarbij ook crimineel geld. Financieel economische criminaliteit is complex en geraffineerd. Samen met internationale partners – ook

private partners - willen we deze stromen terugdringen. Om zo te werken aan een integere financiële sector.

Ten slotte brexit. De volledige impact is nog moeilijk te overzien. Maar het is een gegeven dat brexit zorgt voor een uitbreiding van ons takenpakket. Het aantal partijen onder toezicht neemt toe en er is sprake van een duidelijke groei van order- en transactiedata. Daarbij maken we steeds meer gebruik van datagedreven technieken. Door het grensoverschrijdende karakter van kapitaalmarkten is ook internationale samenwerking nodig om schadelijk handelsgedrag aan te kunnen pakken.

Corona heeft niet alleen impact op de financiële sector, maar raakt ook de AFM. Om ook in deze tijd goed toezicht te garanderen, heeft de AFM haar werkwijze aangepast: e-werken is de norm, de monitoring van marktontwikkelingen is fors uitgebreid en het internationale overleg is geïntensiveerd.

De AFM heeft zich als doel gesteld bij te dragen aan duurzaam financieel welzijn in Nederland. In deze Agenda lichten we toe hoe wij ons toezicht in 2021 invullen. Welke risico's snel kunnen worden afgedekt of juist vragen om meer volharding. Want laat er geen misverstand over bestaan: juist bij verminderd zicht willen we ons een heldere, voorspelbare vuurtorenwachter tonen.

Amsterdam, 14 januari 2021

Laura van Geest
voorzitter

Hanzo van Beusekom

Jos Heuvelman

Frans van den Hurk
COO a.i.

01

Belangrijkste ontwikkelingen

De uitbraak van de coronacrisis heeft een grote impact op de Nederlandse samenleving. Jaarlijks voert de AFM een omgevingsanalyse uit van ontwikkelingen die van invloed zijn op onze strategie en de Agenda. Deze ontwikkelingen worden in dit hoofdstuk beknopt beschreven. Voor meer detail verwijzen wij naar onze publicatie [Trendzicht](#).

Impact corona (COVID-19) op economie

De coronapandemie en de daaropvolgende lockdown-maatregelen zorgen wereldwijd voor een grote krimp van de economie. Ook de Nederlandse economie is hard getroffen. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is het bruto binnenlands product (bbp) in het tweede kwartaal van 2020 met 8,5 procent gedaald ten opzichte van een kwartaal eerder.

De verdere ontwikkeling van de pandemie is bepalend voor de vooruitzichten op herstel en de werkloosheidsontwikkeling. Het Centraal Plan Bureau (CPB) geeft in de Macro Economische Verkenning 2021 aan dat er een enorme onzekerheid is over de economische vooruitzichten. Er wordt in het milde basisscenario een economische krimp verwacht van 5% in 2020, gevolgd door 3% groei in 2021. De werkloosheid loopt op richting 6% in 2021. In een scenario met opnieuw grootschalige contactbeperkingen krimpt de economie ook in 2021 en loopt de werkloosheid op tot 10%.

De kans is groot dat de coronacrisis leidt tot blijvende economische schade en langdurige effecten op de arbeidsmarkt. Het CPB acht het aannemelijk dat door de coronacrisis het bbp langdurig of zelfs permanent lager blijft dan verwacht. Lager opgeleiden lopen daarbij een groter risico om hun baan te verliezen. Zij hebben vaker een flexibel contract en banen die minder geschikt zijn voor thuiswerken.

De vraag naar arbeid kan veranderen doordat sectoren heel verschillend worden geraakt. Bepaalde trends, zoals de groei in de internationale handel, kunnen vertragen. Andere trends zoals automatisering, robotisering en digitalisering juist kunnen versnellen.

Impact coronacrisis op de financiële sector en huishoudens

De coronacrisis zet grote druk op de financiële weerbaarheid van financiële instellingen en huishoudens. De recessie, het mogelijk geringe herstel van de economische groei en de oplopende werkloosheid zetten druk op de onderliggende structurele kwetsbaarheden in de economie. Deze kwetsbaarheden houden voor een belangrijk deel verband met de langjarige lage renteomgeving.

De kapitaalmarktinfrastructuur is tot op heden goed blijven functioneren en heeft hoge weerbaarheid getoond. Op de financiële markten daalden de activaprijzen in de eerste fase van de crisis scherp en liep de volatiliteit sterk op. Inmiddels heeft de aandelenmarkt zich flink hersteld en is de volatiliteit op de financiële markten afgenomen. Het in juli 2020 gesloten EU-akkoord over een uitgebreid herstellepakket heeft hieraan bijgedragen. Vooruitkijkend blijft het een risico dat tegenvallende pandemieontwikkelingen opnieuw het functioneren van markten onder druk zet.

De Nederlandse vermogensbeheersector heeft de onrust goed doorstaan. Wel wordt deze sector geconfronteerd met een aantal risico's, zoals afwaarderingen van bedrijfsobligaties en een waardedaling van vastgoed en andere illiquide activa.

De coronacrisis zet de financiële positie van pensioenfondsen en verzekeraars verder onder druk. De afwaarderingen van financiële activa als gevolg van de coronacrisis, in combinatie met de aanhoudende lage rente, voeren de druk op de dekkingsgraad van pensioenfondsen en de verdien capaciteit van verzekeraars verder op. Pensioenfondsen dienen hun deelnemers er duidelijk op te wijzen wat hiervan de consequenties zijn.

Huishoudens kunnen door terugval in inkomen in betalingsproblemen komen. Met de omvangrijke steun van de overheid zijn de betalingsproblemen op leningen van huishoudens voornamelijk relatief beperkt gebleven. De betaalbaarheid van hypotheekleningen kan door de coronarecessie echter onder druk komen te staan. Al zijn er momenteel nog geen effecten van de crisis merkbaar. Dit is mogelijk te verklaren door structurele factoren als de lage rente en een tekort aan woningen. Toch voorziet DNB in haar raming een daling van de huizenprijzen in 2021 en 2022, met respectievelijk 2,1 en 3,7 procent (DNB, [EOV](#) 8 juni).

De kans op betalingsproblemen bij huishoudens wordt vergroot doordat hypotheekverstrekking door de huidige crisissituaties een prikkel hebben om rentes te verhogen (door een hogere risico-opslag). Het stelsel van schuldsanering dient toegerust te zijn op een toename van schuldproblematiek. Specifiek moeten kredietverstrekkers erop voorbereid zijn om samen met hun klanten naar een duurzame oplossing te zoeken. Bij nieuwe hypotheekleningen en consumptieve kredieten dienen kredietverstrekkers extra aandacht te hebben voor de inkomensbestendigheid van huishoudens. Voorkomen moet worden dat de oplossingen van vandaag leiden tot de problemen van morgen.

Zzp'ers en werknemers met flexibele arbeidscontracten vormen een kwetsbare groep. Vooral flexwerkers lijken door de coronacrisis hard geraakt te worden. De mogelijkheid voor deze groep om een langdurige terugval in inkomens te kunnen uitzingen, blijkt op basis van onderzoek relatief beperkt te zijn. Zie de in september door AFM en CPB gezamenlijk gepubliceerde studie '[Financiële weerbaarheid om de coronacrisis te doorstaan](#)'.

Geopolitieke ontwikkelingen

Op het moment van schrijven van deze agenda hangt een harde brexit als stabiliteitsrisico boven de markten. Door het verloop van brexit is het moeilijk in te schatten welk deel van de handel in financiële instrumenten zich uiteindelijk in Nederland vestigt.

Op mondiaal niveau staat de multilaterale samenwerking tussen landen onder druk ten gunste van een meer nationaal georiënteerd en protectionistisch beleid. Dit uit zich onder meer in langlopende handelsconflicten. De coronacrisis, die de aandacht vestigt op de kwetsbaarheid van mondiale ketens, zou een impuls kunnen geven aan het meer regionaal organiseren van productieketens.

Ontwikkelingen op gebied van (Europese) wet- en regelgeving

Als gevolg van het in 2020 gesloten pensioenakkoord worden in het nieuwe stelsel alle regelingen premieregelingen. Dit leidt tot meer keuzes voor deelnemers en minder zekere uitkomsten. De AFM is verheugd dat er een akkoord is gesloten dat pensioenen persoonlijker en beter uitlegbaar maakt. Omdat er voor rekening en risico van de deelnemer zal worden belegd, is het daarbij wel belangrijk dat de pensioenregeling aansluit bij de deelnemerspopulatie en dat de deelnemer adequate bescherming en informatie krijgt. Deelnemers kunnen immers niet kiezen in welke regeling zij terecht komen.

Binnen de Europese wet- en regelgevingsagenda is veel aandacht voor nieuw beleid en regelgeving op het gebied van digitalisering en duurzaamheid.

Digitalisering van de financiële sector

Binnen de financiële sector zien we – mede als gevolg van regelgeving – een groei in beschikbare data. Doordat deze data gekoppeld worden aan (*artificial intelligence*-) technologie ontstaan nieuwe verdienmodellen in de markt. De beleidsmatige stimulans naar *open banking*, en in de toekomst *open finance*, draagt hier verder aan bij. Door deze ontwikkelingen doen steeds meer branchevreemde spelers hun intrede in de financiële sector. Een andere wereldwijde trend is dat zowel gevestigde als nieuwe marktpartijen investeren in blockchain-technologie. Deze technologie biedt de mogelijkheid om slimmer en efficiënter om te gaan met transacties en dataopslag.

Overgang naar een duurzame economie en samenleving

De markt voor duurzame financiële producten en investeringen groeit. De belangrijkste uitdaging is de beschikbaarheid en kwaliteit van informatie over duurzaamheidsrisico's en –prestaties. Op basis van deze gegevens maken beleggers namelijk hun investeringsbeslissingen. Nieuwe (Europese) wetgeving is op komst die eisen stelt aan deze informatieverstrekking. Naar verwachting zal de beschikbaarheid, betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van duurzaamheidsinformatie daardoor sterk verbeteren.

Zzp'ers en werknemers
met flexibele arbeids-
contracten vormen
een kwetsbare groep

02

Strategie 2020-2022

In 2019 heeft de AFM haar strategie herzien. 2021 is het tweede jaar van onze [Strategie 2020-2022](#). De strategie is samengevat in de figuur op de volgende pagina.

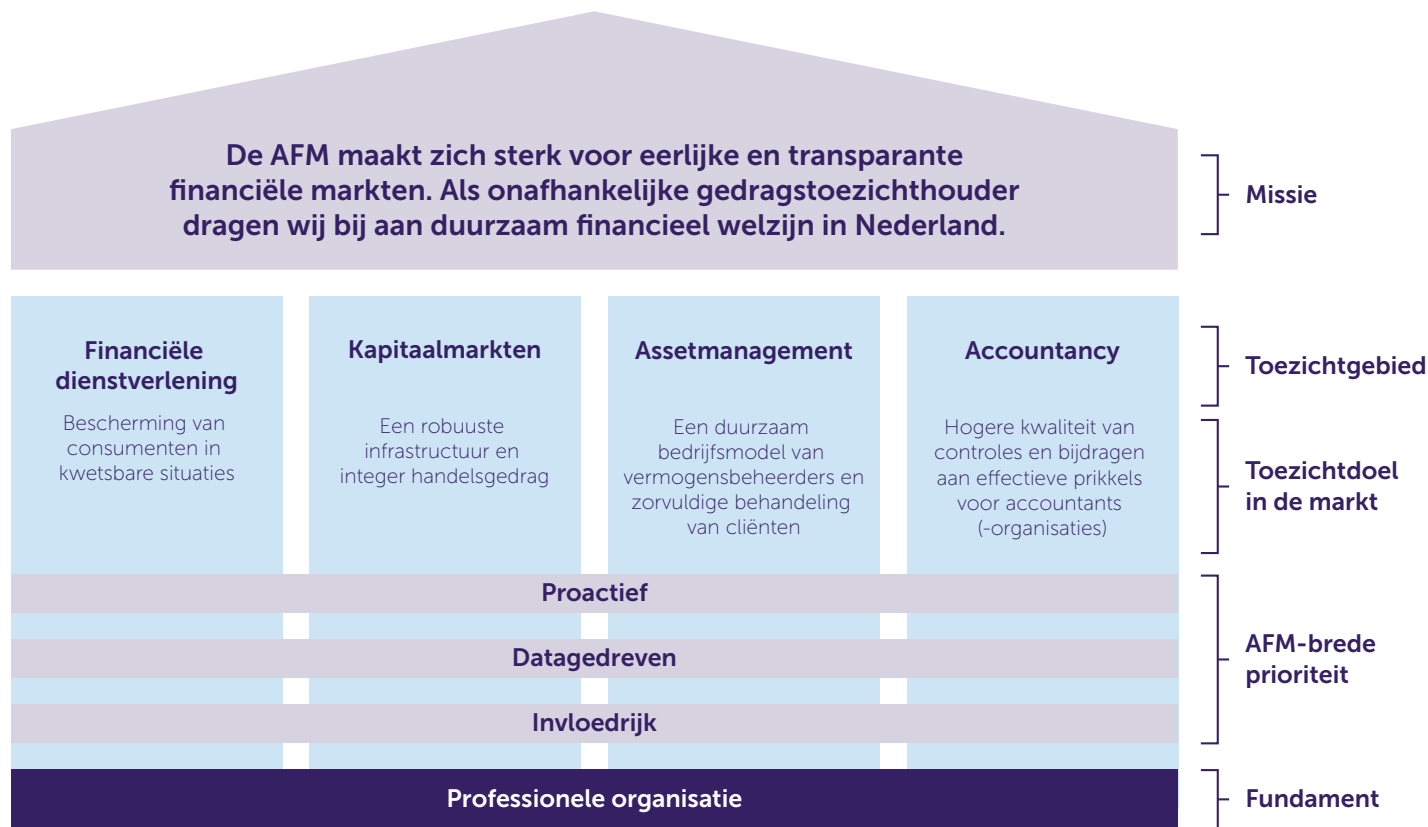
Met de missie en toezichtdoelen geeft de AFM invulling aan haar wettelijke taken.

De missie van de AFM luidt: "De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten. Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland".

De missie en externe ontwikkelingen zijn vertaald naar vier meerjarige toezichtdoelen voor deze vier toezichtgebieden. Daarbij hanteren wij de

komende jaren drie AFM-brede prioriteiten in onze toezichtaanpak en biedt een professionele organisatie een stevig fundament voor het behalen van de toezichtdoelen en missie.

Na het begin van de coronacrisis heeft de AFM getoetst of haar strategie moest worden aangepast. Dit bleek niet noodzakelijk. De onderliggende risico's en uitvoering veranderen wel. Dit wordt in de prioriteiten en activiteiten voor het toezicht in hoofdstuk 3 gereflecteerd.

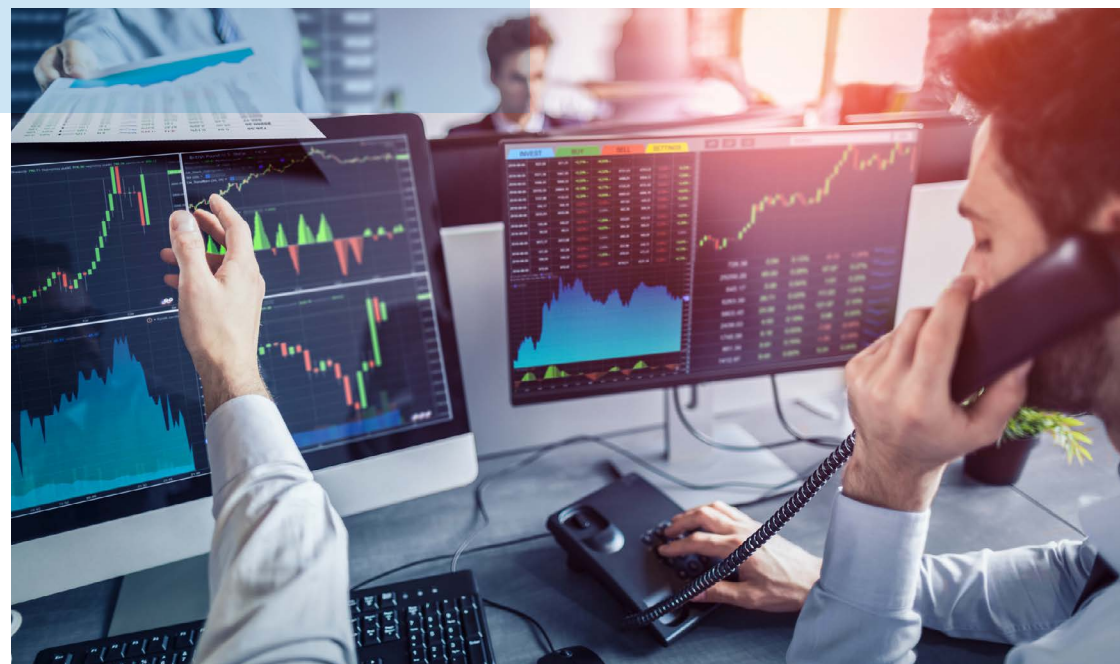
03

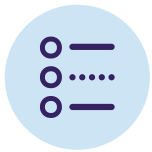
Prioriteiten en belangrijkste activiteiten 2021

In dit hoofdstuk wordt invulling gegeven aan vier toezichtdoelen van de AFM op de toezichtgebieden 'financiële dienstverlening', 'kapitaalmarkten', 'assetmanagement' en 'accountantsorganisaties en verslaggeving'. Ook wordt een drietal AFM-brede onderwerpen toegelicht. Het betreft de onderwerpen 'duurzaamheid', 'tegengaan van witwassen en andere financieel-economische criminaliteit' en 'professionele organisatie'.

De toezichtdoelen zijn vertaald naar prioriteiten en (doorlopende) activiteiten voor 2021.

3.1. Toezicht op financiële dienstverlening

Het belangrijkste doel in het toezicht op financiële dienstverlening is:

Doel 2020-2022: Bescherming van consumenten in kwetsbare situaties.

Financiële producten en diensten spelen een belangrijke rol in het alledaagse leven van consumenten. Voor consumenten zijn financiële producten noodzakelijk of bieden ze kansen. Maar financiële producten brengen ook risico's met zich mee. Met ons toezicht op financiële dienstverlening willen we problemen voorkomen voor consumenten. Onze focus ligt op situaties waarin de consument kwetsbaar is: als producten complex zijn, de consument minder weerbaar is en de gevolgen op de lange termijn groot zijn.

Met de toenemende digitalisering van onze economie, verandert ook de wereld van financiële dienstverlening. Steeds meer producten kunnen bijvoorbeeld online of met apps worden afgesloten. Het is belangrijk dat de processen rondom de verkoop en advies van producten ook in een digitale omgeving helder en klantgericht zijn.

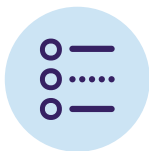
Digitalisering zorgt er ook voor dat de AFM steeds meer data tot haar beschikking heeft. Hierdoor kunnen we risico's voor consumenten beter in kaart te brengen. We werken hierin samen met andere toezichthouders en partijen. Met een sterke datapositie en goede data-analyse kunnen we kwetsbare situaties sneller identificeren en proactief toezicht houden.

Om te zorgen dat de consumenten in kwetsbare situaties toch goed beschermd worden, zijn de volgende prioriteiten en activiteiten geformuleerd:

Prioriteit: Duurzame bijdrage van producten en diensten met grote langetermijneffecten

Hypothecair of consumptief krediet stelt consumenten in staat om een woning of andere grote uitgaven te financieren. Tegelijkertijd brengen zulke kredieten ook langdurige terugbetaalverplichtingen met zich mee. Het is belangrijk dat de hoogte en de voorwaarden van het krediet passen bij de situatie van de consument. Anders kan dit leiden tot problematische schulden. Om overkreditering te voorkomen, zet de AFM zich in voor verantwoorde leennormen.

We signaleren in toenemende mate politieke wil om via de leennormen andere doelen te realiseren, zoals betere toegang voor starters tot de woningmarkt en verduurzaming van de woningvoorraad. Het financieel welzijn van huishoudens is hierbij voor de AFM een randvoorwaarde. Schuld moet verantwoord en betaalbaar zijn. Bovendien moet er financiële ruimte blijven om andere toekomstige financiële uitdagingen het hoofd te bieden. Hierbij kijken we nadrukkelijk naar de effecten van de economische recessie als gevolg van de coronacrisis. Als inkomsten wegvallen, kunnen consumenten in de knel komen. Ook bestaat het risico dat consumenten nog meer willen lenen om aan hun doorlopende vaste lasten te blijven voldoen. Op die manier kan hun financiële situatie nog verder verslechteren. Als een consument niet in staat is om aan zijn terugbetaalverplichtingen te voldoen, is het belangrijk dat hij zorgvuldig wordt behandeld bij het beheer van zijn betalingsachterstand.

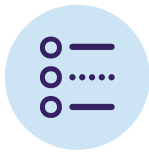

Producten kunnen passend zijn op het moment dat ze worden afgesloten, maar het kan natuurlijk gebeuren dat de situatie van een consument verandert tijdens de looptijd van een product. Dit kan door voorzienbare gebeurtenissen, zoals het bereiken van de pensioengevende leeftijd. Ook kan het gaan om een onvoorziene gebeurtenis in de familiesfeer of het wegvallen van bepaalde inkomsten. Hierdoor kunnen consumenten alsnog in de knel komen. De AFM vindt het belangrijk dat de belangen van de consument centraal staan en kijkt daarom nadrukkelijk naar de zorgplichtvereisten voor aanbieders en adviseurs. Niet alleen op het moment dat een product wordt afgesloten, maar ook daarna, tijdens de beheerfase van een product.

De langetermijneffecten van producten zijn misschien wel het duidelijkst bij pensioenen. Door de Pensioenstelselherziening gaat voor deelnemers veel veranderen. We gaan naar een stelsel gebaseerd op premies in plaats van uitkeringen. Er komen meer risico's bij deelnemers te liggen, maar er is ook meer vrijheid om keuzes te maken. Het is belangrijk dat deelnemers op tijd een duidelijk overzicht hebben van hun pensioeninkomen. Plotselinge financiële teleurstellingen moeten worden voorkomen. Goede keuzebegeleiding en heldere informatieverstrekking worden nog belangrijker. Hoewel er nog onzekerheden zijn over de definitieve vorm van het nieuwe stelsel, moeten zowel de AFM als instellingen zich voorbereiden op deze verandering. De AFM heeft daarbij het doel om de transitie voor deelnemers begrijpelijk te laten plaatsvinden en te bevorderen dat bij het nieuwe stelsel de zorgplicht van instellingen goed wordt ingevuld.

Belangrijkste activiteiten 2021:

- De AFM herzielt in 2020 haar visie op zorgplichtvereisten tijdens de looptijd van een financieel product. In 2021 zullen wij deze visie voor aanbieders, adviseurs en bemiddelaars toepassen.
- Bijdragen aan beleidsvorming en regelgeving op het gebied van financiële dienstverlening, waaronder op het gebied van de hoogte en voorwaarden van kredieten.
- Voortzetten van de aanpak van aflossingsvrije hypotheek. Daarbij worden klanten die een hoog risico hebben om de aflossing in de toekomst niet te kunnen dragen, in staat gesteld risico's te beperken.
- Onderzoek naar het beleid en de behandeling van betalingsachterstanden (onder andere als gevolg van de coronacrisis) door aanbieders van consumptief en hypothecair krediet.
- Onderzoek naar producten en productontwikkelingsprocessen. Er wordt onder meer onderzoek gedaan naar de onderliggende oorzaken van gebreken in de uitvoering van productontwikkelingsprocessen (PARP).
- Onderzoeken naar de opzet en werking van distributiekanaalen en producten. Hierbij is in het bijzonder aandacht voor de klantbeleving in een digitale omgeving, zodat producten en verkoopkeuze- en adviesprocessen (ook) in een digitale omgeving helder en klantgericht zijn.
- Bij de uitwerking van het pensioenakkoord in wetgeving zetten wij ons in voor een transparant en uitlegbaar pensioenstelsel dat realistische verwachtingen wekt bij deelnemers. Daarbij hoort het aanpassen van ons gedragtoezicht op de pensioensector in het kader van een voor deelnemers veilige en begrijpelijke transitie naar het nieuwe stelsel. We richten ons op de informatieverstrekking en advisering rond de transitie van de pensioensector. Daarvoor gaan we onder meer in gesprek met pensioenuitvoerders en adviseurs.

Prioriteit: Organisatie en cultuur van financiële ondernemingen

Het is essentieel dat marktpartijen de basis van hun organisatie op orde hebben. Alleen dan kan zorgvuldige dienstverlening worden gegarandeerd. Met hun gedrag zetten leidinggevendende de toon voor de cultuur binnen organisaties. Het klantbelang is gediend met de juiste cultuur en het bijbehorende gedrag. Competenties op het gebied van gedrag en cultuur zijn net zo belangrijk als de aanwezige kennis en expertise. Daarom doen we onder meer onderzoek naar belonen en waarderen en naar voorbeeldgedrag in de top van organisaties ('tone at the top'). Hierop letten we ook bij de toetsingen van beleidsbepalers.

Bij de basis van een organisatie hoort ook een technologie die voldoet aan maatschappelijke normen. Zeker ook als de dienstverlening vaak digitaal verloopt. Het productontwikkelingsproces bij organisaties moet hierop zijn ingericht.

Belangrijkste activiteiten 2021:

- Versterken van ons toetsingsproces van beleidsbepalers. Daarbij wordt meer nadruk gelegd op het voorbeeldgedrag en de invloed van 'tone at the top' op de cultuur van financiële instellingen.
- Via gesprekken en aanvullend onderzoek naar 'belonen en waarderen' zetten we marktpartijen aan tot een meer klantgerichte cultuur, zie ook ons rapport '[Bewust belonen en waarderen](#)' uit juni 2020.
- Vervolgonderzoek naar de inrichting van de compliance functie. We gaan na of eerder onderzochte ondernemingen de rol van hun compliance functie bij het signaleren en verminderen van klantrisico's verder hebben ontwikkeld.
- Onderzoek waarbij wordt gekeken in hoeverre de interne auditfunctie bij banken en verzekeraars bijdraagt aan onze toezichtdoelstellingen. De uitkomsten worden gebruikt om verbeteringen van de auditfunctie te stimuleren.

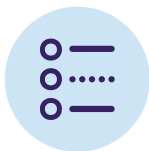
Prioriteit: Invloedrijke internationale toezichtpositie op financiële dienstverlening

De financiële dienstverleningsmarkt wordt steeds internationaler, ondersteund door een groeiende interne marktwerking binnen de Europese Economische Ruimte. Dat maakt ook grensoverschrijdende dienstverlening op afstand mogelijk. Het toezicht op de financiële dienstverlening in Europa is echter nog niet op alle onderwerpen even eenduidig. Zo bestaat het risico dat het gebruik van het Europese Paspoort ertoe leidt dat financiële ondernemingen zich vestigen op die plek waar ze denken dat het toezicht het minst intensief is. Dit brengt gevaren met zich mee voor Nederlandse consumenten. Wij willen dat alle dienstverleners die klanten in Nederland bedienen zich aan dezelfde regels houden, ook als zij in het buitenland gevestigd zijn.

Daarom zijn we actief in overlegorganen van Europese toezichthouders en onderhouden bilaterale contacten met buitenlandse toezichthouders. Het uitwisselen van kennis en ervaring speelt daarbij een belangrijke rol.

Belangrijkste activiteiten 2021:

- Om goed toezicht te houden op grensoverschrijdende dienstverlening is internationale samenwerking en grensoverschrijdende informatie-uitwisseling noodzakelijk. De AFM zet zich in internationale gremia en op bilateraal niveau hiervoor in.
- Bijdragen aan internationale beleidstrajecten rondom productontwikkeling- en informatie.

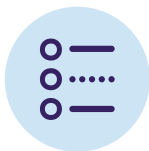
Doorlopende activiteiten toezicht op financiële dienstverlening

Naast focus op het toezichtdoel en -prioriteiten besteedt de AFM in 2021 een belangrijk deel van haar aandacht en capaciteit aan doorlopende taken in haar toezicht op financiële dienstverlening.

Belangrijkste activiteiten 2021:

- Het tijdig signaleren en weren van schadelijke producten en dienstverleningsconcepten in de distributieketen.
- Behandelen van signalen, ontheffings- en handhavingsverzoeken.
- Het toezicht op correcte, duidelijke en niet-misleidende informatieverstrekking door financiële dienstverleners.
- Vergunningverlening aan financiële dienstverleners zodat zij hun activiteiten mogen aanvangen.
- Het toetsen van geschiktheid en betrouwbaarheid van beleidsbepalers binnen financiële instellingen.
- Beïnvloeden van beleid en (inter)nationale regelgeving op het terrein van financiële dienstverlening door actief deel te nemen aan overleg in ESMA, EIOPA, EBA, de Joint Committee, de OECD, FinCoNet, IOSCO en IAIS, en door te overleggen met de relevante ministeries.

Wij willen dat alle dienstverleners die klanten in Nederland bedienen zich aan dezelfde regels houden, ook als zij in het buitenland gevestigd zijn.

3.2. Toezicht op kapitaalmarkten

Het belangrijkste doel in het kapitaalmarkttoezicht is:

Doel 2020-2022: Een robuuste infrastructuur en integer handelsgedrag

Voorwaarden voor een goed functionerende kapitaalmarkt zijn onder meer een robuuste infrastructuur en eerlijke marktwerking. Dit houdt in: een infrastructuur die bestand is tegen storingen en waar te allen tijde gehandeld en afgewikkeld kan worden. En financiële markten die vrij zijn van marktmisbruik. Op die manier willen we financiële problemen voorkomen voor beleggers en zo indirect voor consumenten. Om dit bevorderen, zijn de laatste jaren veel Europese regels ingevoerd.

Ook tijdige en complete rapportages van verschillende transacties zijn belangrijk. Met deze data, afkomstig van financiële instellingen, kunnen trends en risico's op de kapitaalmarkten nog beter worden geïdentificeerd en aangepakt.

Deze intensivering van het toezicht is ook mogelijk doordat de AFM in haar toezicht op kapitaalmarkten gerichter uitvoert. Vanaf 2020 is er een aparte afdeling die zich bezighoudt met toezicht op de infrastructuur, prospectussen & emissies en openbare biedingen. Daarnaast is er binnen het toezicht op de kapitaalmarkten ook een afdeling die verantwoordelijk is voor het toezicht op de verschillende transactierapportage- en meldingsverplichtingen (financiële verslaggeving, geplaatst kapitaal, openbaarmaking voorwetenschap, substantiële deelnemingen, shortposities en transacties van leidinggevenden). In 2021 wil de AFM dit toezicht verder operationaliseren en intensiveren.

Als gevolg van brexit komen extra benchmarkbeheerders, handelsplatformen en handelaren voor eigen rekening (HERs) naar Nederland. Om ook hier goed toezicht op te houden, is het belangrijk dat we beschikken over de relevante toezichtdata. Om schadelijk handelsgedrag aan te pakken, is internationale samenwerking noodzakelijk.

Prioriteit: Bewaking van robuuste infrastructuur

Door de komst van handelsplatformen en HERs is de financiële infrastructuur in Nederland uitgebreid. Brexit vergt ook meer capaciteit voor de handel en afwikkeling van bijvoorbeeld aandelen, obligaties en derivaten.

Ook betekent dit extra werk voor transactierapportage toezicht en marktmisbruiktoezicht. Als gevolg van brexit willen nieuwe financiële instellingen, zoals benchmarkbeheerders, zich in Nederland vestigen om zo de toegang tot de Europese markt zeker te stellen. Op het gebied van vergunningverlening en doorlopend toezicht hebben wij voorbereidingen getroffen.

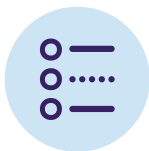
Om te zorgen dat de financiële infrastructuur geen grote schokken krijgt, let de AFM op de risico's die de toename van het aantal marktpartijen met zich meebrengt. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar risico's op operationeel en ICT-gebied.

De kapitaalmarkt is bij uitstek een Europese markt. Door de komst van handelsplatformen en HERs naar Nederland speelt de AFM een belangrijkere rol in het convergeren van het toezicht op de Europese financiële infrastructuur. Het internationaal delen en analyseren van toezichtdata is hierbij van groot belang.

Belangrijkste activiteiten 2021:

- Het toezicht gericht op operationele processen IT-systemen en cyberweerbaarheid wordt meer geïntegreerd in het dagelijks toezicht.
- Verbreding in toezicht op meerdere, complexe instrumenten, instellingen en systemen. Deze verbreding hangt samen met de komst van nieuwe platformen voor aandelen- en obligatiehandel die onder meer als gevolg van brexit naar Nederland zijn gekomen.

- Ten slotte is de MiFID II-review een belangrijk onderwerp voor komend jaar. Naar verwachting komen de Europese Commissie en ESMA met een voorstel om MiFID II-regels aan te passen voor equity, commodities en investor protection en de obligatie- en derivatenmarkt. Dit levert voor de AFM veel werk op in de vorm van bijdragen en meeschrijven aan nieuwe Europese regels en zorgen dat onze nationale wet- en regelgeving wordt aangepast.

Prioriteit: Verhoging van de effectiviteit van detectie, onderzoek en handhaving in het marktmisbruiktoezicht

Integer handelsgedrag is nodig voor vertrouwen in de markt. Adequaat toezicht op en bestrijden van marktmisbruik bevordert integer handelsgedrag. Voor ons toezicht maken we steeds meer gebruik van datagedreven technieken. Door het grensoverschrijdende karakter van kapitaalmarkten is ook internationale samenwerking nodig om schadelijk handelsgedrag aan te kunnen pakken.

Belangrijkste activiteiten 2021:

- Opsporen en handhaving van marktmisbruik op verschillende handelsplatformen. Het zwaartepunt van ons toezicht ligt daarbij op de platformen waar aandelen worden verhandeld.
- Naast het opsporen van marktmisbruik op de aandelenmarkt gaan we nu ook meer nadruk leggen op opsporen van marktmisbruik op de obligatie- en derivatenmarkten.

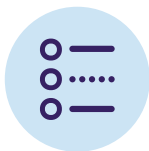
De naleving door uitgevende instellingen van de plicht tot publicatie van voorwetenschap krijgt in 2021 meer aandacht.

BRRD: meer samenwerking niet EU-toezichthouders

Sinds 2014 is de Europese Resolutie Verordening (Banking Resolution and Recovery Directive; BRRD) van kracht. Deze regelgeving geeft aan hoe een ordelijke afwikkeling kan plaatsvinden van financiële instellingen wanneer deze in de problemen zijn genomen.

Ook regelt de BRRD waar nodig de samenwerking tussen verschillende betrokken toezichthouders. Dit heeft voor de AFM onder andere als gevolg dat één van onze taken, het stilleggen van de handel in bepaalde beursgenoteerde effecten, verder wordt geformaliseerd.

Meer concreet legt de AFM contacten en maken we afspraken met buitenlandse, niet EU-markttoezichthouders, voor die markten waar ook Nederlandse financiële instrumenten zijn genoteerd. Deze afspraken zorgen ervoor dat handel in financiële instrumenten snel kan worden stilgelegd wanneer een bank of beleggingsinstelling in financiële problemen komt.

Prioriteit: Toezicht op prospectussen en openbare biedingen

Voor ons toezicht op prospectussen en openbare biedingen zetten we nieuwe methodes in waardoor doorlooptijden van goedkeuringsprocessen worden geoptimaliseerd.

Belangrijkste activiteiten 2021:

- Om te zorgen dat uitgevende instellingen sneller toegang krijgen tot de kapitaalmarkten wordt het beoordelingsproces voor nieuwe prospectussen en biedingsberichten verder geautomatiseerd.
- Om beleggers te beschermen tegen misinformatie gaat de AFM strenger optreden tegen schadelijke reclames en overtredingen van biedingen- en prospectusregels. Dit doen we onder meer door in contact te treden met de markt. Ook worden reclames soms (op basis van risico-inschatting) vooraf beoordeeld door de AFM.

Prioriteit: Operationalisering en intensivering van toezicht op transactierapportages en meldingen

In 2021 zal de AFM het meldingen- en transactierapportage-toezicht verder optimaliseren en intensiveren:

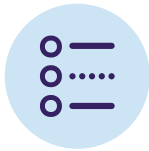
- Intensiveren van MiFIR-transactierapportage-toezicht, FIRDS- en EMIR-transactierapportage-toezicht, inclusief handhaving.
- Operationaliseren van SFTR, Securitatie en FITRS rapportage-toezicht in nauwe samenwerking met ESMA.
- Toezicht op meldingsverplichtingen van uitgevende instellingen over zaken als financiële verslaggeving, geplaatst kapitaal, openbaarmaking voorwetenschap, substantiële deelnemingen, shortposities en transacties leidinggevend.

Doorlopende activiteiten toezicht op kapitaalmarkten

De AFM besteedt ook in 2021 een belangrijk deel van haar capaciteit aan doorlopende taken in het kapitaalmarkttoezicht.

Belangrijkste activiteiten 2021:

- Het behandelen van signalen, ontheffings- en handhavingsverzoeken en het beantwoorden van vragen van consumenten en marktpartijen.
- Het onderzoeken in hoeverre prospectussen, meldingen en openbare biedingen transparant zijn om de kwaliteit en het nut van beleggersinformatie en reclame-uitingen te verbeteren.
- Toezicht op meldingsverplichtingen van uitgevende instellingen over zaken als financiële verslaggeving, geplaatst kapitaal, openbaarmaking voorwetenschap, substantiële deelnemingen, shortposities en transacties leidinggevend.
- Toezicht, inclusief vergunningverlening, op bestaande en nieuwe kapitaalmarktinstellingen, handelsplatformen, obligatiemarkten, securitisatie-partijen en benchmarkbeheerders. Hieronder vallen ook de platformen die als gevolg van brexit in Nederland een registratie hebben gekregen.
- Verdere optimalisering van meldingen- en transactierapportage-toezicht.
- Intensivering van het toezicht op het gebied van MiFID-transactierapportages.
- Toezicht op transactierapportageverplichtingen uit bijvoorbeeld MiFID II en EMIR.
- Om schadelijk handelsgedrag op te sporen en te beboeten, werken we zowel nationaal als internationaal samen met collega-toezichthouders. Daarnaast brengen we dit onderwerp onder de aandacht in Europese toezichthoudercomités.

Datagedreven toezicht

Het (structureel) gebruik van data helpt om ons toezicht doelmatiger, effectiever en efficiënter te maken. Digitalisering en meer Europese regelgeving (waaronder MiFID II) heeft ervoor gezorgd dat meer data beschikbaar komt. Door onze eigen automatiseringsslag en de aanname van specialisten kunnen we deze data ook beter verwerken.

Een voorbeeld van datagedreven toezicht is het toepassen van een risicomodel, dat aangeeft wat de foutkans is van de jaarverslagen is die wij controleren. Zo kunnen wij gericht aan de slag. Deze vorm van 'decision support' vergroot onze effectiviteit.

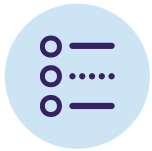
Een ander concreet voorbeeld is de proactieve verwerking van signalen die betrekking hebben op bedrijven die geld aantrekken in de markt. Zo verwerken en verrijken wij deze gegevens automatisch en passen een classificatie toe om mogelijke risico's te prioriteren. Dit proces stelt

onze toezichthouders in staat om zo gericht en sneller risico's nader te onderzoeken en feedback te geven aan het algoritme zodat de risicoclassificatie verder verbetert.

De komende jaren bouwen we ons datagedreven toezicht verder uit. De belangrijkste structurele activiteiten van 2021:

- Opbouwen en verwerken van de noodzakelijke data-positie
- Verder aantrekken en opleiden van data-experts
- Duiden van toezichtprocessen die versterkt kunnen worden door een datagedreven inrichting

Het is belangrijk om daarbij te onderkennen dat gedragstoezicht nooit een geautomatiseerd proces kan zijn. Datagedreven toezicht maakt het mogelijk de toezichtdoelen effectiever en vaak ook efficiënter te bereiken. Het ondersteunt daarbij de menselijke beoordeling, maar kan deze niet vervangen.

3.3. Toezicht op assetmanagement

Het belangrijkste doel in het toezicht op assetmanagement is:

Doel 2020-2022: Een duurzaam bedrijfsmodel van vermogensbeheerders en zorgvuldige behandeling van cliënten.

Met ons toezicht op assetmanagement dragen we bij aan een goede werking van de markt en beschermen we de belangen van beleggers en consumenten die direct of indirect geld hebben ondergebracht bij vermogensbeheerders: hiertoe houden we toezicht op de markt van collectieve én individuele beleggingen en de spelers daarop: beheerders van beleggingsinstellingen (AIF en UCITS), bewaarders en beleggingsondernemingen.

De markt voor vermogensbeheer blijft volop in beweging. Het totaal belegde kapitaal groeit door een voortdurende toestroom aan nieuw geld. Grote veranderingen zijn ingezet als gevolg van Europese regelgeving, de langjarige trend naar meer kapitaalmarktfinanciering en brexit. Daarnaast vraagt de onzekerheid rond de coronacrisis (zowel in de ontwikkeling van de beleggingen als in de bedrijfsvoering van de instellingen) veel aandacht.

De laatste jaren zien we in toenemende mate dat vermogensbeheerders bepaalde taken, zoals op het gebied van IT en administratie, aan zogenoemde ketenpartijen uitbesteden. Dit kan beheers- en concentratierisico's met zich meebrengen. Zo kan door uitbesteding onduidelijk worden welk deel van de keten voor welke taak verantwoordelijk is. Deze onduidelijkheden kunnen de totale bedrijfsvoering en uiteindelijk het klantbelang schaden. De monitoring en aanpak van deze risico's blijven speerpunt van ons toezicht. Marktpartijen hebben de verantwoordelijkheid grip te houden op een beheerste en integere bedrijfsvoering van hun totale keten.

Ook de toekomstbestendigheid van de assetmanagementmarkt is een speerpunt. Daarin zijn duurzaamheid en een adequate inrichting van de bedrijfsvoering -waaronder risicomangement- belangrijke onderwerpen. Daarbij heeft ook de assetmanagementmarkt te maken met veel nieuwe

(Europese) regelgeving, onder meer op het gebied van duurzaamheid. Om te zorgen dat de Europese regelgeving ook passend is voor de Nederlandse vermogensbeheermarkt wil de AFM haar invloed in het EU-beleidsproces verder vergroten.

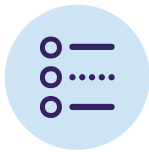
Om het doel in het toezicht op assetmanagement te kunnen bereiken, stelt de AFM de volgende toezichtprioriteiten met bijbehorende activiteiten.

Prioriteit: Een adequaat functionerende keten van assetmanagementpartijen

De AFM streeft naar een goed functionerende markt voor vermogensbeheer waarin de belangen van cliënten worden gewaarborgd. Daarbij heeft de AFM oog voor zowel de rol die de vermogensbeheermarkt vervult in het toewijzen van kapitaal als bij het voorzien in toekomstige vermogensbehoeften van beleggers en cliënten (bijvoorbeeld pensioen). Om te zorgen dat de markt goed functioneert, toekomstbestendig is en de belangen van cliënten worden gewaarborgd, moeten instellingen hun risico- en liquiditeitsbeheer, vermogensscheiding, beleggings- en klantprocessen inrichten in overeenstemming met de omvang, complexiteit en het risicoprofiel van de activiteiten.

Belangrijke activiteiten 2021:

- Bewaken en indien nodig verbeteren van de kwaliteit bij assetmanagementpartijen. Hiervoor gaan we de belangrijkste risico's in de bedrijfsvoering van asset managers in kaart te brengen. Daarbij kijken we naar bewaardersrapportages en analyses van data. Onze bevindingen worden gedeeld met de markt.
- Structureel inzichtelijk maken van (de controle op) uitbestedingen binnen de keten van vermogensbeheer. Daarvoor zijn de juistheid en tijdigheid van meldingen essentieel. De AFM ziet hierop toe en maakt het marktpartijen ook makkelijker door meer mogelijkheden voor het digitaal doen van de meldingen. Ook dragen we eraan bij om het vraagstuk van uitbesteding binnen Europa op de agenda te zetten.

- Inventariseren in hoeverre vermogensbeheerpartijen voldoen aan de kaders die voortvloeien uit de duurzaamheidstransitie, zoals de –breed over de financiële markten werkende- Sustainable Finance Disclosure Regulation en de integratie van duurzaamheidsrisico's in de bedrijfsvoering. Bevindingen van deze inventarisatie worden in 2021 gedeeld in een sectorbrief en besproken met branche-organisaties.
- Samen met EU-collega-toezichthouders deelnemen aan reviews in ESMA-verband die de convergentie in toezicht binnen Europa bevorderen.

Doorlopende activiteiten toezicht op assetmanagement

De AFM besteedt ook in 2021 een belangrijk deel van haar capaciteit aan doorlopende taken in het toezicht op assetmanagement.

Belangrijkste activiteiten 2021:

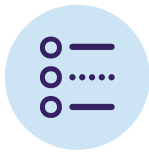
- Beoordelen vergunningaanvragen, wijzigingen, (fonds)meldingen en registraties.
- Behandelen van signalen, ontheffings- en handhavingsverzoeken en overige wettelijk verplichte meldingen.
- Beoordelen assurance-rapportages en jaarverslagen.
- Samen met andere EU-toezichthouders beleid maken, waaronder het opstellen van een macro-prudentieel kader voor vermogensbeheerders en beïnvloeding van nieuwe EU-regelgeving (zoals de AIFMD review).
- Voorbereiden van marktpartijen en het eigen toezicht op nieuwe wet- en regelgeving (zoals bijvoorbeeld voor Cross Border Distribution, Investment Firms Directive en Pan-European Personal Pension Products).
- Aandacht voor beheerste en integere bedrijfsvoering van vermogensbeheerpartijen: daarbij wordt vooral gelet op het beheersen van de bedrijfsprocessen en -risico's en het integer handelen van alle betrokkenen.
- Opsporen en bestrijden van overtredingen in deze sector. Waar nodig wordt samengewerkt met DNB, FIOD en/of de Belastingdienst).
- Het uitbouwen van de datapositie die de dynamische dashboards (in het toezicht gebruikt voor lokalisering van risico's) voedt en snelle analyses mogelijk maakt.

Financiële stabiliteit

De AFM is verplicht om binnen het gedragstoezicht financiële stabiliteit te borgen. Dit vereist de Wft en is ook opgenomen in de IOSCO-standaarden. Stabiliteitsrisico's op de kapitaalmarkten en op de markt van vermogensbeheer moeten tijdig worden geïdentificeerd. Ook is het belangrijk dat we weten wanneer financiële instellingen in de problemen komen en hun klanten kunnen worden geraakt. De AFM maakt daarom onderdeel uit van het Financieel Stabiliteitscomité (FSC). Dit wordt voorgezeten door DNB en bestaat verder uit het CPB en het ministerie van Financiën.

De belangrijkste actiepunten voor 2021:

1. Inzichtelijk maken van de belangrijkste stabiliteitsrisico's binnen het AFM-domein. Dit overzicht wordt aangevuld met datagedreven risicodashboards gemaakt van systeemrelevante markten. Het totaaloverzicht dient als basis voor de beleids- en analyse-agenda.
2. Vervolgonderzoek naar de liquiditeitsrisico's in het vermogensbeheer, in het bijzonder aandacht voor margeverplichtingen op uitstaande derivaten.
3. In ESRB-verband gaan we onderzoek doen naar de systeemrisico's van exchange traded funds.
4. Een analyse naar hoe het nieuwe pensioenstelsel de Nederlandse vermogensbeheersector raakt.
5. Een analyse op het terrein van de kapitaalmarkten rondom derivatenclearing.

3.4. Toezicht op accountancy

Het belangrijkste doel in het toezicht op accountancy is:

Doel 2020-2022: Hogere kwaliteit van controles en bijdragen aan effectieve prikkels voor accountants(organisaties).

Met ons toezicht op de accountantsorganisaties dragen we bij aan betrouwbare en relevante (niet) financiële verslaggeving. Dit is belangrijk voor beleggers en andere gebruikers van financiële informatie.

Het toezicht van de AFM blijft gericht op het duurzaam verhogen van de kwaliteit van wettelijke controles. Het in 2020 verschenen rapport van de Commissie Toekomst Accountancysector (CTA) en de kabinetsreactie hierop benadrukken deze noodzaak en de uitdagingen op dit gebied. De minister van Financiën heeft twee kwartiermakers benoemd die de opvolging van de aanbevelingen van de CTA gaan monitoren.

Op basis van het CTA-rapport heeft de minister van Financiën besloten om het bestaande toezichtstelsel te versterken. Als gevolg hiervan wordt het toezicht voor wat betreft naleving van de Wet toezicht accountantsorganisaties, waaronder de kwaliteitsbeheersing en de kwaliteit van wettelijke controles bij de niet-Organisaties van Openbaar Belang (OOB)-accountantsorganisaties vanaf 2022 niet langer verricht door de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) en de Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten (SRA). In samenwerking met deze organisaties zal de AFM zich gedurende 2021 voorbereiden om gereed te zijn dit toezicht vanaf 2022 over te nemen.

Naast het overnemen van het toezicht op de niet-OOB-accountantsorganisaties, blijft het toezicht van de AFM gericht op het duurzaam verhogen van kwaliteit bij OOB-accountantsorganisaties. Om te bevorderen dat de sector een duurzame kwaliteitsslag realiseert, blijft de AFM onderzoek doen naar de kwaliteit van wettelijke controles en de realisatie

van de duurzame borging van de randvoorwaarden voor kwaliteit. Uit de kabinetsreactie op het definitieve rapport van de CTA blijkt een wens voor intensivering van toezicht door vaker onderzoek te doen en daarbij meer wettelijke controles te betrekken. De AFM is in overleg met het ministerie van Financiën over de benodigde bekostiging van deze intensivering.

Om het doel de komende jaren te kunnen bereiken, stelt de AFM de hiernavolgende toezichtprioriteiten met bijbehorende activiteiten.

Prioriteit: Onderzoek naar de kwaliteitsslag van OOB-accountantsorganisaties

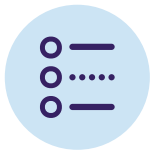
In 2021 blijft het toezicht van de AFM gericht op het verhogen van de kwaliteit van wettelijke controles bij OOB-accountantsorganisaties. In 2014 heeft de sector verbeteringen aangekondigd en zijn accountantsorganisaties een verandertraject gestart. De AFM verwacht van de accountancysector dat de ingezette veranderingen in 2020/2021 het beoogde effect hebben en dat de sector de kwaliteit van wettelijke controles duurzaam geborgd heeft.

Belangrijkste activiteiten 2021:

- Voortzetting van het in het 2020 gestarte onderzoek naar de realisatie van de kwaliteitsslag van OOB-accountantsorganisaties. We doen onderzoek naar de kwaliteit van wettelijke controles, naar kwaliteitswaarborgen en aspecten van een kwaliteitsgerichte cultuur.

Prioriteit: Toezichtaanpak niet-OOB accountantsorganisaties

De NBA en SRA voeren momenteel toetsingen uit bij de niet-OOB-accountantsorganisaties in het wettelijke controledomein. Vanaf 2022 komt de uitvoering van het gehele toezicht bij de AFM te liggen. De AFM zal in 2021 het risicogestuurd toezicht op niet-OOB-accountantsorganisaties voorbereiden. Hierbij zal ook met de kwartiermakers worden overlegd. De uitbreiding van het toezicht heeft impact op de benodigde capaciteit en middelen van de AFM.

Belangrijkste activiteiten 2021:

- De ontwikkeling en implementatie van een datagedreven toezichtaanpak voor niet-OOB- accountantsorganisaties.
- Er vinden in 2021, in samenwerking met de NBA en SRA, pilots plaats van de ontwikkelde toezichtmethodologie.
- Op basis van risico-indicatoren en risico-analyse een risicogestuurde aanpak ontwikkelen voor het uitvoerende toezicht op niet-OOB-accountantsorganisaties vanaf 2022.

Prioriteit: Invloedrijk in (inter)nationale discussies

De AFM wil ongewenste prikkels in de structuur van de accountancysector bestrijden. Daarom bevorderen we dit thema op de agenda van (inter)nationale organisaties.

Daarnaast maken we ons hard voor adequate regelgeving over niet-financiële informatie. Zodat ondernemingen niet-financiële prestaties, zoals op gebied van duurzaamheid en diversiteit voor ondernemingen, opnemen in de verslaggeving en accountants hier in de controle aandacht aan besteden.

Belangrijkste activiteiten 2021:

- De kwaliteit van (niet) financiële verslaggeving en de daarvoor nodige regelgeving internationaal onder de aandacht brengen. Onder meer bij de European Securities and Markets Authority (ESMA) en de International Organization of Securities Commissions (IOSCO).
- Bijdragen aan de discussies om kwetsbaarheden in de structuur van de accountancysector te adresseren bij onder meer de Committee of European Auditing Oversight Bodies (CEAOB) en de International Forum of Independent Audit Regulators (IFIAR).
- Overleg met het ministerie van Financiën over de beleidsmatige randvoorwaarden die nodig zijn voor zo effectief mogelijk toezicht op de accountantsorganisaties.

Prioriteit: Verbeteren van geïntegreerde verslaggeving en datagedreven toezicht op verslaggeving

De AFM houdt toezicht op en bevordert het rapporteren van relevante en betrouwbare financiële en niet-financiële informatie in de jaarlijkse (geïntegreerde) verslaggeving van beursgenoteerde ondernemingen, onder andere gericht op eerlijke en transparante duurzaamheidsverslaggeving. Technologische ontwikkelingen beïnvloeden verslaggeving steeds meer. Inspelend op deze ontwikkelingen gaat de AFM op zoek naar verdergaande oplossingen voor effectiever risicogestuurd toezicht op verslaggeving.

Belangrijkste activiteiten 2021:

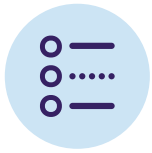
- Onderzoek naar de mate waarin aspecten van geïntegreerde verslaggeving worden toegepast.
- Verder ontwikkelen van de datagedreven toezichtaanpak op basis van nieuwe technieken zoals tekstmining en kwantitatieve risico-analyse.

Doorlopende activiteiten toezicht op accountancy

De AFM besteedt ook in 2021 een belangrijk deel van haar capaciteit aan doorlopende taken in het toezicht op accountancy.

De belangrijkste activiteiten:

- Vergunningverlening aan accountantsorganisaties; betrouwbaarheids- en geschiktheidstoetsingen.
- Doorlopende dialoog met auditcommissies ter versterking van hun rol ten aanzien van de kwaliteit van de verslaggeving en de wettelijke controle.
- Doorlopend toezicht op naleving van de Wet toezicht accountantsorganisaties en opvolging signalen en incidenten.
- Doorlopend toezicht op kwaliteit verslaggeving van effecten uitgevende instellingen.

3.5. AFM-brede onderwerpen

Naast het toezicht op de vier toezichtgebieden beschrijven wij hier drie AFM-brede onderwerpen.

3.5.1. Duurzaamheid

De financiële sector speelt een belangrijke rol in de transitie naar een duurzame samenleving. Beleggingen en kredieten zijn noodzakelijk om deze transitie te financieren. Om die rol van de financiële sector in goede banen te leiden is veel regelgeving op komst, met name uit Europa. Een belangrijk onderdeel van nieuwe Europese regelgeving is de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Het is de bedoeling dat iedere financiële instelling vanaf 10 maart 2021 een deel van deze regels heeft geïmplementeerd in de bedrijfsvoering.

Vanaf 10 maart 2021 moeten marktpartijen onder meer rapporteren of en hoe zij duurzaamheidsrisico's meewegen in hun beleggingsbeleid. Ook is transparantie vereist over de kenmerken en doelstellingen van "duurzame" producten die zij aanbieden. Dit onder meer om greenwashing – het presenteren van "grijze" beleggingen als "groen" – tegen te gaan en eindbeleggers de mogelijkheid te bieden om "duurzame" producten beter te vergelijken. De AFM controleert of duurzaamheidsbeloftes transparant zijn en worden nageleefd. Ook inventariseren we hoe de duurzaamheidstransitie in de sector verloopt. We onderzoeken onder meer hoe de sector omgaat met de nieuwe regelgeving met betrekking tot duurzaamheid.

In ons toezicht op duurzaamheid staan drie uitgangspunten centraal:

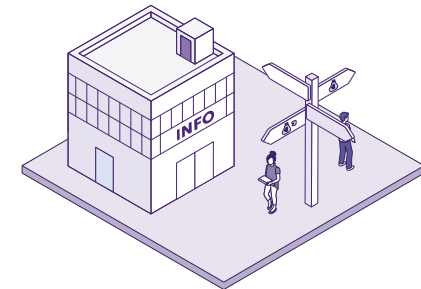
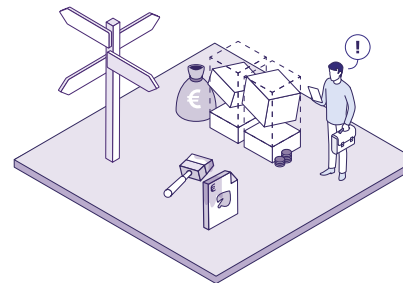
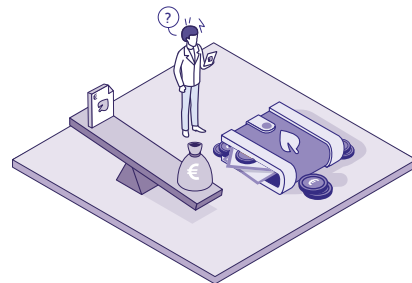
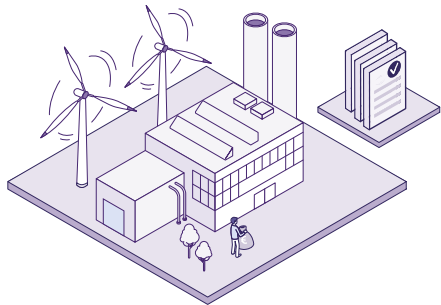
- Ondernemingen stellen betrouwbare en toegankelijke informatie beschikbaar over duurzaamheidsfactoren in de bedrijfsactiviteiten.
- Financiële instellingen betrekken duurzaamheidsaspecten in hun bedrijfsvoering, productontwikkeling, risicomanagement en investeringsbeslissingen. Ook zijn zij hier transparant over.
- Consumenten en andere afnemers worden goed geïnformeerd en geadviseerd over duurzaamheidsfactoren ter ondersteuning van hun financiële beslissingen. Zij krijgen een product dat passend is bij hun behoefte.

Belangrijke activiteiten 2021:

- De AFM zal onder meer inventariseren in hoeverre vermogensbeheerpartijen, verzekeraars en pensioenfondsen voldoen aan de SFDR en hoe ver zij zijn met de integratie van duurzaamheidsrisico's in de bedrijfsvoering.
- Onderzoek naar de toepassing van (duurzaamheids-)aspecten van geïntegreerde verslaggeving.
- Onderzoek naar de risico's die mogelijk spelen bij financiële producten die worden aangeboden met een duurzaamheidsoogmerk.
- Tot slot draagt de AFM zowel nationaal als internationaal bij aan de totstandkoming van nieuwe regelgeving. Op internationaal niveau is de AFM onder meer betrokken bij de nadere uitwerking van diverse pakketten regelgeving, waaronder de SFDR.

Onze visie op duurzaamheid in een oogopslag

Belangrijke rol financiële sector

De **transitie** naar een duurzame samenleving is een van de belangrijkste uitdagingen van deze tijd en de financiële sector speelt hierin een belangrijke rol

Er is veel **regelgeving** op komst om de duurzaamheidstransitie in de financiële sector te stimuleren en in goede banen te leiden

Marktfalen (duurzame) financiering als bron van toezichtrisico's

Externaliteiten: de impact van een financieel product op duurzaamheidsdoelens is onvoldoende te meten

Informatie-imperfecties: Er is te weinig informatie om te bepalen hoe duurzaam een financieel product is

Irrationeel gedrag en bias: de acceptatie van een andere risicorendementsverhouding kan bijdragen aan greenwashing

Risico's die centraal staan in het AFM-toezicht op duurzaamheid

Schokken in de waardering van financiële instrumenten

Gebrek aan **informatie**

Informatie is **niet betrouwbaar**, gestandaardiseerd en vergelijkbaar

Greenwashing

Uitgangspunten van het AFM-toezicht op duurzaamheid

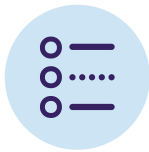
Ondernemingen stellen **betrouwbare en toegankelijke informatie** beschikbaar met betrekking tot duurzaamheidsfactoren in de bedrijfsactiviteiten

Onder toezicht staande instellingen **integreren duurzaamheidsaspecten** in hun bedrijfsvoering, productontwikkeling, risicomanagement en investeringsbeslissingen en zijn hier transparant over

Consumenten en andere afnemers worden adequaat geïnformeerd en geadviseerd over duurzaamheidsfactoren ter ondersteuning van hun financiële beslissingen en krijgen een product dat passend is bij hun behoefte

3.5.2. Tegengaan van witwassen en andere financieel-economische criminaliteit

Financiële ondernemingen hebben een belangrijke functie in het voorkomen van witwassen, terrorismefinanciering en andere financieel-economische criminaliteit. Ook accountantsorganisaties hebben een rol bij het signaleren van financiële criminaliteit.

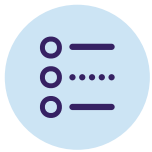
Als poortwachters hebben deze instellingen onder meer de volgende verantwoordelijkheden:

1. Voorkomen dat criminelen hun uit misdaad verkregen gelden kunnen witwassen via het financiële systeem.
2. Voorkomen dat personen en organisaties waarop (inter)nationale sancties rusten wegens bijvoorbeeld terrorisme kunnen deelnemen aan het financiële systeem.
3. Voorkomen dat ondernemingen en personen kunnen profiteren van fraude en corruptie.

Ondernemingen die bewust of onbewust bij dergelijke activiteiten betrokken zijn, schaden het vertrouwen in de financiële sector. De AFM zet zich in voor een financiële sector die niet wordt misbruikt voor financieel economische criminaliteit en terrorismefinanciering en houdt toezicht op de naleving van de verplichtingen uit de Wet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering (Wwft) en de Sanctiewet 1977 (Sw) door beleggingsondernemingen, (beheerders van) beleggingsinstellingen en bemiddelaars in levensverzekeringen. In dit toezicht wordt (inter)nationale samenwerking steeds belangrijker.

Belangrijkste activiteiten 2021:

- Het datagedreven opstellen van risicoprofielen van onder Wwft-toezicht staande partijen (beleggingsondernemingen, (beheerders van) beleggingsinstellingen en bemiddelaars in levensverzekeringen) op basis van informatie uit de periodieke vragenlijsten. Deze risicoprofielen geven de AFM vervolgens een beeld van de stand van de markt voor wat betreft de witwas- en terrorismefinancieringsrisico's en de mate van beheersing van deze risico's. Daarnaast gebruiken wij deze risicoprofielen bij het maken van keuzes in de toezichtstrategie.
- Het uitvoeren van onderzoeken ter plaatse, in het kader van risicogebaseerd nalevingstoezicht op de Wwft en de Sw. Waar nodig treedt de AFM handhavend op.
- Het (thematisch) onderzoeken van de integere en beheerste bedrijfsvoering bij vergunninghouders, met name op de deelmarkt beleggen, op grond van de Wet op het financieel toezicht (Wft; financiële ondernemingen) en de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta; accountantsorganisaties). Een bijzonder aandachtspunt blijft de beheersing van integriteitsrisico's, zoals fraude en corruptie. Waar nodig treedt de AFM handhavend op.
- (Her)toetsing van geschiktheid en betrouwbaarheid van (mede)beleidsbepalers van financiële ondernemingen en accountantsorganisaties.
- Uitbreiden van de samenwerking tussen de Europese nationale toezichthouders op het gebied van bestrijding van witwassen, corruptie en terrorismefinanciering. Onder meer door het opzetten van supervisory colleges voor financiële ondernemingen die actief zijn in twee of meer andere lidstaten en door deelname aan de EBA Anti Money Laundering Standing Committee.
- Verstevigen van de samenwerking met de andere FEC-partners: DNB, nationale politie, OM, FIOD, Belastingdienst en FIU-Nederland, door het gezamenlijk uitvoeren van onderzoeken en projecten. In FEC-verband worden ook de mogelijkheden van publiek-private samenwerking in de strijd tegen witwassen en terrorismefinanciering verkend.

3.5.3. Professionele organisatie

Om de strategie van de komende jaren te kunnen uitvoeren, is het behoud en verdere ontwikkeling van een professionele organisatie essentieel. We zetten de lijn van vernieuwing van ons toezicht in 2021 door. Om onze taken goed te kunnen uitoefenen zijn goed gekwalificeerde werknemers nodig en moet de AFM zich als een aantrekkelijke werkgever profileren op de arbeidsmarkt. Daarom besteden we veel tijd en aandacht aan de scholing en ontwikkeling van onze medewerkers. Zo stellen we ze in staat om te anticiperen op de veranderende omgeving. Zo wordt de ontwikkeling van de AFM tot datagedreven toezichthouder ondersteund met onder andere data-analyse opleidingen voor vrijwel alle medewerkers. Veel trainingen worden intern aangeboden via onze Toezichtacademie, het interne leer- en ontwikkelingscentrum. Behalve de Basisopleiding Toezicht (voor nieuwe medewerkers) verzorgt de toezichtacademie trainingsmodules voor zittende toezichthouders variërend van open source intelligence onderzoek tot een masterclass beïnvloedingsvaardigheden.

Met ons Future Leadership Program (FLP) bieden we ons managementtalent de kans managementvaardigheden verder te ontwikkelen. Daardoor kunnen we vrijgevallen sleutelposities sneller en beter invullen. Door vanuit één programma en vanuit hetzelfde gedachtegoed te werken, wordt de AFM-cultuur versterkt.

Professionaliseren toezicht

We zetten de vernieuwing en professionalisering van ons toezicht van de afgelopen jaren door. Zo gaan we steeds meer datagedreven werken. Een solide infrastructuur hiervoor wordt gevormd door het uitbesteden van de gehele IT-dienstverlening aan een externe leverancier. De outsourcing is gericht op het versterken van de continuïteit en het versnellen van de *time to market* van nieuwe ICT-producten. Ook moet het aansluiten bij onze wens om sneller IT-capaciteit te kunnen opschalen of verminderen.

We zoeken constant verbinding met stakeholders om de kwaliteit van het toezicht te verhogen. Via hen komen we tot dieper inzicht in marktontwikkelingen en tot een betere oordeelsvorming. Daarnaast houden we aandacht voor een zorgvuldige uitwisseling van gegevens met financieel dienstverleners en zorgen we ervoor dat we in ons contact met onder toezicht staande instellingen en andere stakeholders zoveel mogelijk voorspelbaar gedrag laten zien.

Impact corona op AFM

Als gevolg van het uitbreken van de corona pandemie heeft de AFM een aantal aanpassingen in de uitvoering van haar toezicht en haar operationele organisatie gedaan:

- Het verleggen van inhoudelijke accenten als gevolg van de veranderde risico's (zie hoofdstukken 1 en 3).
- Het aanpassen van de AFM-organisatie op thuiswerken. De belangrijkste acties op dit gebied waren het uitbreiden en verbeteren van de capaciteit voor e-werken, het vergroten van de mogelijkheden voor video-vergaderen en het faciliteren van het verbeteren van thuiswerkplekken.

04

Financiën 2021

De bekostiging van de AFM is geregeld in de Wet bekostiging financieel toezicht 2019 (Wbft 2019). Op grond van deze wet keuren de ministers van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid jaarlijks de begroting goed. De AFM is bij het opstellen van de begroting gebonden aan de hoogte van het plafond dat volgt uit het kostenkader. De lasten van de AFM uit hoofde van de Wbft worden volledig doorbelast aan de markt via heffingen.

In dit hoofdstuk geven we achtereenvolgens inzicht in het kostenkader, de lasten per soort, de investeringsbegroting en de financiering van de AFM.

Kostenkader

Uit het oogpunt van bestuurlijke rust heeft de minister van Financiën voor de periode 2021-2024 een nieuw kostenkader vastgesteld (Tabel 4.1). Gedurende deze periode is daarmee in grote lijnen duidelijk wat de maximale kosten van het toezicht zullen zijn en hoe deze kosten

zich ontwikkelen. Het kostenkader draagt bij aan de soberheid en doelmatigheid van de AFM en bevat een prikkel tot verdere efficiency doordat eventuele intensiveringen of eigen prioriteiten ingepast dienen te worden binnen het kostenkader.

Kostenkader AFM 2021-2024 (in mln.)	2020	2021	2022	2023	2024
Basisbedrag (uitgangspunt begroting 2020)	106,2	105,9	105,9	105,9	105,9
Bekende uitbreiding takenpakket		3,0	4,6	6,1	7,1
Versterking datagedreven toezicht		3,5	3,5	3,5	3,0
Besparingen		1,7-	3,1-	3,4-	3,7-
Nieuw basisbedrag	106,2	110,7	110,9	112,1	112,3
Taakstelling		0,4-	0,8-	1,2-	1,6-
Loonbijstelling*		0,8	1,9	3,0	4,0
Prijsbijstelling*		0,6	1,1	1,6	2,1
Begrotingskader	106,2	111,7	113,1	115,5	116,8
Post onvoorzien		1,5	2,0	3,0	4,0
Meerjarenkader inclusief loon- en prijsbijstelling	106,2	113,2	115,1	118,5	120,8

* Voor de loon- en prijsbijstelling 2022-2024 is gerekend met 1,5% (aanname)

Tabel 4.1 - Kostenkader (EUR MLN)

In de periode 2021-2024 wordt nieuwe regelgeving van kracht waarop de AFM toezicht gaat houden. Het gaat hier om regelgeving op het gebied van de accountancysector, financieel-economische criminaliteit, kapitaalmarkten en pensioenen. Daarnaast is in het kostenkader extra geld beschikbaar gesteld voor de versterking van datagedreven toezicht. Naast deze plussen maken ook besparingen en taakstellingen onderdeel uit van het kostenkader. Deze zullen onder andere worden ingevuld door besparingen op het gebied van IT, personeel en organisatie en efficiencyverbeteringen.

Inclusief loon- en prijsbijstelling komt het begrotingskader voor 2021 uit op € 111,7 miljoen. Dit is exclusief de post onvoorzien van € 1,5 miljoen. De post onvoorzien biedt de AFM de flexibiliteit om, in het geval van onvoorziene gebeurtenissen, kosten op te kunnen vangen zonder het meerjarenkader te overschrijden. Er kan pas een beroep op de post onvoorzien gedaan worden als de impact van de onvoorziene en incidentele gebeurtenis niet binnen de begroting kan worden ingepast. Hiervoor dient het bestuur van de AFM een onderbouwd verzoek op te stellen dat moet worden goedgekeurd door de RvT en moeten worden gedeeld met de minister van Financiën. Indien dit leidt tot aanpassing van de begroting is opnieuw goedkeuring nodig van de ministers van Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Begroting

De begrote, totale lasten voor 2021 zijn gelijk aan het begrotingskader 2021 en 5% hoger dan de begrote lasten 2020 (Tabel 4.2).

Lasten per soort	Begroting 2020	Begroting 2021	Afw. tov B2020	Realisatie 2019
<i>Salarislasten</i>	55,2	57,0	3%	53,4
<i>Sociale lasten</i>	7,3	7,5	2%	7,1
<i>Pensioenlasten</i>	11,6	11,9	3%	11,1
<i>Inhuur</i>	6,6	8,0	21%	8,0
<i>Overige pensioenlasten</i>	4,1	4,5	8%	4,5
Personeelslasten	84,8	88,9	5%	84,1
Huisvestingslasten	4,7	4,6	-2%	4,1
Advieslasten	3,9	2,6	-33%	5,6
Incidentele lasten overstap pensioenuitvoerder	0,0	0,0		0,2
Informatiseringslasten	8,2	11,6	40%	6,9
Algemene lasten*	3,3	2,7	-19%	3,4
Afschrijvingen	1,2	1,4	12%	1,0
Totale lasten	106,2	111,7	5%	105,5
<i>*Waarvan contributie ESMA</i>	<i>0,8</i>	<i>1,0</i>		

Tabel 4.2 - Lasten per soort (EUR MLN)

De totale lasten stijgen met € 5,5 miljoen. Het grootste gedeelte hiervan wordt veroorzaakt door een stijging van de personeelslasten.

De personeelslasten stijgen met € 4,1 miljoen als gevolg van een hoger aantal fte en stijging van de gemiddelde personeelslasten per fte als gevolg van loonmutaties. De stijging van het aantal fte's is het gevolg van de uitbreiding van het takenpakket van de AFM en de versterking van het datagedreven toezicht waaronder tijdelijke inhuur voor (IT) change capaciteit.

De outsourcing van de IT per september 2020 heeft een neerwaarts effect op het aantal fte's in dienst en de daaraan gerelateerde personeelslasten. Deze lasten zijn in de begroting 2021 geheel verschoven naar de informatiseringslasten. De stijging van de informatiseringslasten is daarnaast het gevolg van een verschuiving vanuit de advieslasten en tijdelijke transitielasten als gevolg van de outsourcing.

Inzet FTE's	Begroting 2020	Begroting 2021	Afw. tov B2020	Realisatie 2019
Financiële dienstverlening	180	178	-2%	175
Kapitaalmarkten	89	86	-3%	77
Assetmanagement	44	42	-5%	38
Accountancy	48	56	19%	48
Subtotaal 4 toezichtgebieden	361	361	0%	339
Directe toezichtondersteuning*	184	184	0%	168
Overige afdelingen**	160	173	8%	189
Totaal	704	718	2%	695

*Dit betreft Strategie, beleid en internationale zaken, Juridische zaken, het Expertisecentrum en Datagedreven toezicht.

**Dit zijn de bedrijfsvoeringsafdelingen.

Tabel 4.3 - Inzet fte's

Per saldo stijgt het aantal fte's met 2% naar 718 fte in de begroting 2021.

De fte's voor nieuwe taken zijn volledig opgenomen onder de vier verschillende toezichtgebieden en directe toezichtondersteuning. De stijging van het aantal fte's op het toezichtgebied accountancy wordt veroorzaakt door de uitbreiding van het niet-OOB toezicht. Per saldo is de stijging voor nieuwe taken bij de toezichtgebieden financiële dienstverlening, kapitaalmarkten en assetmanagement in de tabel niet zichtbaar. Dit is het gevolg van herprioritering en een verschuiving van capaciteit naar de overige afdelingen ten behoeve van de IT-vernieuwing, met name voor de toezicht gebieden.

De stijging van het aantal fte's bij de overige afdelingen wordt daarnaast mede veroorzaakt door de extra ruimte in het kostenkader voor investeringen in datagedreven toezicht.

Als gevolg van mogelijke investeringen in de vernieuwing van het werkplekkenconcept van de AFM in 2021-2022 stijgen de investeringen ten opzichte van de begroting 2020.

Investerings	Begroting 2020	Begroting 2021	Afw. tov B2020	Realisatie 2019
Verbouwingen	0,6	2,1	255%	0,9
Inventaris	0,6	0,7	12%	0,4
Computerapparatuur & standaardsoftware	0,3	-	-100%	1,1
Totale investeringen	1,4	2,7	92%	2,4

Tabel 4.4 - Investerings (EUR MLN)

Van begroting naar heffingen

De financiering van de totale lasten van de AFM vindt plaats op grond van de Wet bekostiging financieel toezicht (Wbft) en het Besluit bekostiging financieel toezicht (Bbft).

Op grond van de Wbft moeten de lasten voor het toezicht op de BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) uit hoofde van de Wet financiële markten BES (Wfm BES) en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES (Wwft BES) apart inzichtelijk gemaakt worden. Als gevolg hiervan wordt een onderscheid gemaakt tussen de lasten en opbrengsten uit hoofde van de Wbft (Tabel 4-5) en uit hoofde van het toezicht op de BES-eilanden (Tabel 4-6).

Exploitatiefverschil Wbft	Begroting 2020	Begroting 2021	Afw. tov B2020	Realisatie 2019
Te verrekenen met de marktpartijen uit voorgaande jaren	n.b.	n.b.		5,8
Lasten Wbft	105,8	111,2	5%	104,9
<i>Marktbijdrage eenmalige verrichtingen</i>	8,8	8,7	-1%	8,8
<i>Marktbijdrage doorlopend toezicht</i>	97,0	102,5	6%	87,3
<i>Boetes en dwangsommen te verrekenen met marktpartijen</i>	-	-		2,5
<i>Boetes en dwangsommen toekomend aan de overheid</i>	-	-		0,7
Opbrengsten	105,8	111,2	5%	99,3
Exploitatiefverschil	0,0	0,0		-5,6
Te verrekenen in volgend jaar	0,0	0,0		0,2
<i>Waarvan te verrekenen in volgend jaar met de markt</i>	0,0	0,0		-0,5
<i>Waarvan aan de overheid af te dragen</i>	0,0	0,0		0,7

Tabel 4.5 - Exploitatiefverschil Wbft (EUR MLN)

Met ingang van 2015 is de overheidsbijdrage vervallen en worden de lasten van de AFM uit hoofde van de Wbft volledig door de markt betaald. De AFM brengt deze lasten op twee manieren bij de markt in rekening: via jaarlijkse heffingen voor de doorlopende toezichtlasten en via een tarief per verrichting.

De tarieven voor eenmalige verrichtingen, zoals vergunningaanvragen en bestuurderstoetsingen zijn bij ministeriële regeling vastgelegd en staan in beginsel voor een periode van vijf jaar vast. De begrote opbrengsten 2021 bedragen € 8,7 miljoen en zijn beperkt lager dan in de begroting 2020.

De marktbijdrage doorlopend toezicht bestaat uit de begrote lasten Wbft minus de begrote lasten eenmalige verrichtingen. Aangezien het uitgangspunt voor de tarieven eenmalige verrichtingen kostendekkendheid is, zijn de begrote lasten en de begrote opbrengsten voor eenmalige verrichting aan elkaar gelijkgesteld. De lasten die via een jaarlijkse heffing in rekening worden gebracht bij marktpartijen bedragen in 2021 € 102,5 miljoen. Deze marktbijdrage is € 5,5 miljoen hoger dan de marktbijdrage doorlopend

Exploitatiefverschil BES	Begroting 2020	Begroting 2021	Afw. tov B2020	Realisatie 2019
Lasten	0,4	0,6	34%	0,6
<i>Marktbijdrage doorlopend toezicht</i>	0,0	0,0	-22%	0,0
<i>Marktbijdrage eenmalige verrichtingen</i>	0,0	0,0	77%	0,0
<i>Overheidsbijdrage</i>	0,4	0,6	35%	0,6
Opbrengsten	0,4	0,6	34%	0,6
Exploitatiefverschil	0,0	0,0		0,0

Tabel 4.6 - Exploitatiefverschil BES (EUR MLN)

toezicht in de begroting 2020 (€ 97,0 mln.) als gevolg van de gestegen lasten. De marktbijdrage doorlopend toezicht is exclusief de te verrekenen bedragen uit voorgaande jaren. Het te heffen bedrag wordt via vaste percentages aan 16 categorieën van onder toezicht staande ondernemingen toegerekend. Deze percentages staan in principe voor een periode van vijf jaar vast. Deze zijn opgenomen in bijlage 1A van de Bbft.

Opbrengsten uit boetes en dwangsommen worden niet begroot, maar komen tot een maximum van € 2,5 miljoen via het exploitatieverschil ten goede aan de gehele markt. Het meerdere wordt afgedragen aan de overheid.

Exploitatiefverschillen treden jaarlijks op als gevolg van verschillen tussen de begrote en werkelijke lasten en opbrengsten. Exploitatiefverschillen worden met de markt verrekend in het jaar nadat zij zijn ontstaan op basis van de vaste percentages zoals die het voorafgaande jaar van toepassing waren (bijlage 1A van de Bbft).

Als gevolg van een intensivering van het BES-toezicht stijgen de lasten naar € 0,6 miljoen in de begroting 2021. Dit is gelijk aan de realisatie 2019. De bekostiging van het toezicht op de BES-eilanden is geregeld in de Wet financiële markten BES en de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES. In de onderliggende Regeling financiële markten BES zijn de tarieven opgenomen voor de eenmalige toezichthandelingen en de tarieven voor het doorlopend toezicht. De tarieven zijn niet kostendekkend vastgesteld. De overheid vergoedt daarom de kosten voor zover deze marktbijdrage niet toereikend is. De begrote marktbijdrage is heel beperkt en afgerond in miljoenen gelijk aan nul.

05

Bijlagen

Bijlage 1 – Externe KPI's

Voor de interne sturing en de externe verantwoording maakt de AFM gebruik van een besturingscyclus. In deze cyclus vindt binnen de financiële randvoorwaarden het proces plaats van (strategische) planning, uitvoering, (bij) sturing en verantwoording. Aan de hand van tussentijdse meetmomenten wordt beoordeeld of de AFM 'op koers' ligt. We sturen op onze doelstellingen door middel van dashboards waarin de voortgang en vooruitblik inzichtelijk zijn gemaakt met behulp van onder andere Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's). Externe belanghebbenden krijgen informatie over de voortgang. In het jaarverslag leggen wij verantwoording af over de resultaten en effecten van onze inspanningen.

In deze Agenda zetten we uiteen welke activiteiten we gaan uitvoeren. Dit wordt gedaan aan de hand van de vier toezicht doelen en de drie AFM-brede toezichtprioriteiten (proactief, invloedrijk en datagedreven) die gedefinieerd zijn in het kader van onze vernieuwde AFM-strategie 2020-2022. Aan onze doelen hebben we een aantal Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's) gekoppeld die in deze bijlage worden toegelicht.

Het KPI-overzicht is beknopter en compacter gemaakt. De omvang is teruggebracht tot de essentie van belangrijkste (toezicht)thema's en resultaten aangevuld met enkele AFM-brede doelen onder andere vanuit de visie op 'professionele organisatie'; de activiteiten zoals benoemd in de Agenda moeten hierin terug te vinden zijn.

Tot slot is per pijler/doel uit de strategie een doorvertaling gemaakt van de inzet van mensen en middelen op die thema's.

De inzet van middelen is een weerspiegeling van onze prioritering en volgt de AFM-strategie. Daarbij is er een goede balans tussen onze toezichttaken en de ondersteuning hiervan. Dit is weergegeven in de tabel hiernaast:

Inzet middelen	FTE's 2021	EUR 2021	Verdeling 2021
Financiële dienstverlening	178	27,6	25%
Kapitaalmarkten	86	13,4	12%
Assetmanagement	42	6,5	6%
Accountancy	56	8,8	8%
Subtotaal 4 toezichtgebieden	361	56,3	50%
Directe toezichtondersteuning*	184	28,6	26%
Overige afdelingen**	173	26,9	24%
Totaal	718	111,7	100%

*Dit betreft Strategie, beleid en internationale zaken, Juridische zaken, het Expertisecentrum en Datagedreven toezicht.

**Dit zijn de bedrijfsvoeringsafdelingen.

Tabel 5.1 - Inzet middelen 2021

Toezichtgebied	Prioriteiten	Activiteiten
<p>1</p> <p>Financiële dienstverlening</p> <p>Doel: Bescherming van consumenten in kwetsbare situaties</p>	<p>1.1 Duurzame bijdrage van producten en diensten met grote langetermijneffecten</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Toepassen van de herijkte visie op zorgplichtvereisten voor de verschillende partijen binnen de distributieketen tijdens de looptijd van een financieel product. - Hypotheekaanbieders voeren de AFM-strategie voor de aanpak van aflossingsvrije hypotheke uit. - Uitwerking pensioenstelsel (wetgevingstraject, implementatie): De AFM visie wordt meegenomen in 3 belangrijke onderdelen van transitie naar het nieuwe pensioenstelsel: keuzevrijheid, communicatie en nieuwe contracten.
	<p>1.2 Organisatie en cultuur van financiële ondernemingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren tone at the top-selfassessment op basis van in 2020 – met behulp van EC ontwikkelde – VICA-methodiek.
	<p>1.3 Invloedrijke toezichtpositie op financiële dienstverlening</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De AFM zet in beleidsdiscussies in op kredietverlening binnen de leennormen. Dit betreft onder andere de beleidsvraagstukken inzake de verduurzaming van de woning en private lease.

Toezichtgebied	Prioriteiten	Activiteiten
<p>2</p> <p>Kapitaalmarkten</p> <p>Doel: Een robuuste infrastructuur en integer handelsgedrag</p>	<p>2.1 Bewaking van robuuste infrastructuur</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Het toezicht gericht op operationele processen, IT-systemen en cyberweerbaarheid wordt meer geïntegreerd in het dagelijks toezicht. - Verbreding in toezicht op meerdere, complexe instrumenten, instellingen en systemen. Deze verbreding hangt samen met de komst van nieuwe platformen voor aandelen- en obligatiehandel die onder meer als gevolg van brexit naar Nederland zijn gekomen. - MiFID II-review is een belangrijk onderwerp voor komend jaar. Naar verwachting komen de Europese Commissie en ESMA met een voorstel voor om MiFID II-regels aan te passen voor equity, commodities en investor protection en de obligatie- en derivatenmarkt.
	<p>2.2 Verhoging van de effectiviteit van onderzoeken en handhaving in het marktmisbruik-toezicht</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Om schadelijk handelsgedrag op sporen en te beboeten, werken we zowel nationaal als internationaal samen met collega-toezichthouders. Daarnaast brengen we dit onderwerp onder de aandacht in Europese toezichthoudercomités. - Naast het opsporen van marktmisbruik op de aandelenmarkt gaan we nu ook meer nadruk leggen op opsporen van marktmisbruik op de obligatie- en derivatenmarkten.
	<p>2.3 Toezicht op prospectussen en openbare biedingen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De meldingsprocessen worden verder geautomatiseerd en ook de portalfunctie voor prospectussen wordt efficiënter ingericht. Prospectussen en biedingsberichten kunnen hierdoor sneller worden beoordeeld. - Om beleggers te beschermen tegen misinformatie gaat de AFM strenger optreden tegen schadelijke reclames en overtredingen van biedingen- en prospectusregels. Dit doen we onder meer door in contact te treden met de markt en bijvoorbeeld reclames vooraf te laten beoordelen.
<p>3</p> <p>Assetmanagement</p> <p>Doel: Een duurzaam bedrijfsmodel van vermogensbeheerders en zorgvuldige behandeling van cliënten</p>	<p>3.1 Een adequaat functionerende keten van assetmanagementpartijen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bewaken en verbeteren van de kwaliteit van assetmanagementpartijen. Hiervoor gaan we de belangrijkste risico's in de bedrijfsvoering van asset managers in kaart brengen. Daarbij kijken we naar bewaarders-rapportages en analyses van data. Ook gaan we onderzoeken in hoeverre geldende regelgeving wordt nageleefd.

Toezichtgebied	Prioriteiten	Activiteiten
<p>4</p> <p>Accountancy</p> <p>Doel: Hogere kwaliteit van controles en bijdragen aan effectieve prikkels voor accountants(organisaties)</p>	<p>4.1 Onderzoek naar de kwaliteitsslag van OOB-accountantsorganisaties</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek naar de realisatie van de kwaliteitsslag van OOB-accountantsorganisaties. We doen onderzoek naar de kwaliteit van wettelijke controles, kwaliteitswaarborgen en aspecten van een kwaliteitsgerichte cultuur. - Ontwikkeling datagedreven toezicht op accountantsorganisaties. We onderzoeken op welke wijze we data kunnen inzetten om het toezicht op accountantsorganisaties sterker risicogestuurd vorm te geven.
	<p>4.2 Toezichtaanpak niet-OOB accountantsorganisaties</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Op basis van risico-indicatoren en risico-analyse willen we eind 2021 een risicogestuurde aanpak gereed hebben voor het uitvoerende toezicht op niet-OOB-accountantsorganisaties vanaf 2022. - De AFM ontwikkelt een datagedreven toezichtaanpak voor de nOOB-accountantsorganisaties .
	<p>4.3 Invloedrijk in (inter) nationale discussies</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De kwaliteit van (niet) financiële verslaggeving en regelgeving die hiervoor nodig is internationaal onder de aandacht brengen bij onder meer ESMA en IOSCO. - De kwaliteit van wettelijke controles internationaal onder de aandacht brengen bij onder meer CEAOB en IFIAR.
	<p>4.4 Verbeteren van geïntegreerde verslaggeving en data-gedreven toezicht op de verslaggeving</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek naar de toepassing van aspecten van geïntegreerde verslaggeving. - Doorontwikkelen datagedreven toezichtaanpak op basis van nieuwe technieken zoals tekstmining en kwantitatieve risico-analyse.
<p>5</p> <p>Overig</p> <p>Doel: AFM-brede toezichtprioriteiten</p>	<p>5.1 Duurzaamheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Inventariseren in hoeverre vermogensbeheerpartijen voldoen aan de kaders die voortvloeien uit de duurzaamheidstransitie, zoals de Sustainable Finance Disclosure Regulation en de integratie van duurzaamheidsrisico's in de bedrijfsvoering. - Onderzoek naar de toepassing van (duurzaamheids-)aspecten van geïntegreerde verslaggeving.
	<p>5.2 Tegengaan van witwassen en andere financieel-economische criminaliteit</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Risicogebaseerd nalevingstoezicht op de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme en de Sanctiewet 1977. Waar nodig treedt de AFM handhavend op.

Toezichtgebied	Prioriteiten	Activiteiten
<p>6</p> <p>Overig</p> <p>Doel: Professionele organisatie</p>	<p>6.1 Bevordering van snelle en zorgvuldige toetreding van marktpartijen en personen</p>	<p>- Streven naar afhandeling van 100% van de vergunningaanvragen / personentoetsingen binnen de wettelijke termijn.</p>
	<p>6.2 Een datagedreven toezichthouder</p>	<p>De transformatie van de AFM naar een datagedreven toezichthouder wordt in 2021 verder vormgegeven, ontwikkeld en geborgd binnen de organisatie door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het (her)ontwerpen en verder uitbouwen van datagedreven toezichtprocessen; - de structurele inrichting van een centrale data regie functie en data management; - de onderliggende data infrastructuur hierop aan te laten sluiten en robuust te maken; - aantrekken van de noodzakelijke skills en expertises.
	<p>6.3 Continue verbeteren van de (toezicht) processen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - De AFM evalueert haar eigen werk en werkt hierin samen met andere toezichthouders. Uitkomsten vormen de basis voor continue verbetering en worden gedeeld met medewerkers via bijvoorbeeld seminars en gerichte opleidingen. - De AFM zorgt voor een goede borging en doorontwikkeling van haar werkwijze die gericht is op het kortcyclisch (bij)sturen op het behalen van doelstellingen en het doorvoeren van verbeteringen in (toezicht)processen.
	<p>6.4 Overwegend positief oordeel van de zakelijke stakeholders over de effectiviteit, kennis en vaardigheden van AFM toezichthouders</p>	<p>De AFM evalueert haar toezicht geregeld en gaat daarvoor in gesprek met stakeholders (onder andere via het adviserend panel). De AFM voert op basis van deze gesprekken en eventuele andere terugkoppelingen uit de markt verbeteringen door in haar toezicht.</p>
	<p>6.5 Continue ontwikkeling eigen personeel</p>	<p>Om onze taken goed te kunnen uitoefenen zijn kwalitatief hoogwaardige werknemers nodig en moet de AFM zich als een aantrekkelijke werkgever profileren op de arbeidsmarkt. Daarom besteden we veel tijd en aandacht aan de scholing en ontwikkeling van onze medewerkers door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het trainen van benodigde vaardigheden; - het bevorderen van samenwerking; - gebruik te maken van hulpmiddelen zoals de AFM Werkwijze en gestandaardiseerde processen.
	<p>6.6 Effectieve kostenbeheersing</p>	<p>De AFM borgt dat de kosten binnen het vastgestelde kostenkader / (deel)begroting blijven.</p>

Bijlage 2 – Afkortingen

ACM

Autoriteit Consument & Markt

ADR

Auditdienst Rijk

AIFM

Alternative Investment Fund Managers

AIFMD

Alternative Investment Fund Managers Directive

ASIC

Australian Securities and Investments Commission

AMF

Autorité des Marchés Financiers (FR)

AMLD4

Anti Money Laundering Directive 4

AOV

Arbeidsongeschiktheidsverzekering

AQTF

Audit Quality Task Force

Awb

Algemene wet bestuursrecht

BaFin

Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (DE)

Big-4

KPMG, PWC, EY, Deloitte

BMR

Benchmarks Regulation

BO

Beleggingsonderneming

CEAOB

Committee of European Auditing Oversight Bodies

CER

Committee on Emerging Risks

CFTC

Commodity Futures Trading Commission

CMU-initiatief

Europese initiatief Capital Markets Union

COO

Chief Operations Officer

CSDR

Central Securities Depositories Regulation

CTA

Commissie Toekomst Accountancysector

DNB

De Nederlandsche Bank

EBA

European Banking Authority

EECS

European Enforcement Coordination Sessions

EIOPA

European Insurance and Occupational Pensions Authority

ELTIF

European Long Term Investment Funds

EMIR

European Market Infrastructure Regulation

ESEF

European Single Electronic Format

ESMA

European Securities and Markets Authority

ESRB

European Systemic Risk Board

FCA

Financial Conduct Authority

FEC

Financieel Expertise Centrum

FinCoNet

International Financial Consumer Protection Organisation

FINRA

Financial Industry Regulatory Authority (VS)

FIOD

Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst

FISMA

Federal Information Security Management Act

FIU

Financial Intelligence Unit

FSC

Financieel Stabiliteitscomité

HFT

High Frequency Trading

IAASB

International Auditing and Assurance Standards Board

IAIS

International Association of Insurance Supervisors

IFIAR

International Forum of Independent Audit Regulators

IRDAM

Internationally Relevant Developments in Audit Markets

IOSCO

International Organization of Securities Commissions

KBC

Klantbelang Centraal

KFD

Kwaliteit van Financiële Dienstverlening

KGI

Koersgevoelige informatie

KID

Key Investor Document

MAR

Market Abuse Regulation

MiFID II

Markets in Financial Instruments Directive II

NBA

Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants

NRVT

Nederlands Register Vastgoed Taxateurs

NVB

Nederlandse Vereniging van Banken

NVGA

Nederlandse Vereniging van Gevolgmachtigde Assurantiebedrijven

OECD

Organisation for Economic Cooperation and Development

OM

Openbaar Ministerie

OOB

Organisatie van Openbaar Belang

PARP

Product Approval and Review Process

PCAOB

Public Company Accounting Oversight Board

PRIIPS

Packaged Retail and Insurance based Investment Products

PUO

Pensioen Uitvoerings Organisatie

SA

Self Assessment

SEC

Securities and Exchange Commission (VS)

SFTR

Securities Financing Transactions Regulation

SRA

Samenwerkende Registeraccountants en
Accountants-Administratieconsulenten

STORS

Suspicious Transaction and Order Reports

TRS

Transaction Reporting System

UCITS

Undertakings for Collective Investment in
Transferable Securities

VKM

Vergelijkende Kosten Maatstaf

VO-raad

Voortgezet Onderwijs-raad

Wta

Wet toezicht accountantsorganisaties

Wft

Wet op het financieel toezicht

WNT

Wet Normering Topinkomens

Wtfv

Wet toezicht financiële verslaggeving

Wwft

Wet ter voorkoming van witwassen en financieren
van terrorisme

ZBO

Zelfstandig Bestuursorgaan

Heeft u vragen of opmerkingen over deze publicatie?

Stuur een e-mail naar redactie@afm.nl

Autoriteit Financiële Markten

Vijzelgracht 50, 1017 HS Amsterdam

Telefoon

020 797 2000

www.afm.nl →

Volg ons:

Publicatie: januari 2021